

BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA O'QISHGA BO'LGAN QIZIQISHNI
OSHIRISHDA INTERFAOL METODLARNING AHAMIYATI

ЗНАЧЕНИЕ ИНТЕРАКТИВНЫХ МЕТОДОВ В ПОВЫШЕНИИ ИНТЕРЕСА К
ЧТЕНИЮ У УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

THE IMPORTANCE OF INTERACTIVE METHODS IN INCREASING
PRIMARY SCHOOL STUDENTS' INTEREST IN READING

Abdushukurova Robiya Ulug'bek qizi

Renessans Ta'lim Universiteti "Boshlang'ich ta'lim" yo'nalishi talabasi

abdushukurova516@gmail.com ORCID:0009-0006-8781-3179

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv jarayoniga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirish va rivojlantirishda interfaol metodlarning tutgan o'rni hamda ahamiyati yoritilgan. Maqolada ta'lim sifatini oshirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanishning afzalliklari, o'quvchilarning bilish faolligini oshirish usullari va dars jarayonida qo'llaniladigan interfaol o'yinlarning psixologik jihatlari tahlil qilingan. Shuningdek, kichik maktab yoshidagi bolalarning o'zlashtirish darajasini ko'tarishda o'qituvchi va o'quvchi o'rtasidagi hamkorlikning samarali shakllari bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, interfaol metodlar, o'qishga bo'lgan qiziqish, bilish faolligi, zamonaviy ta'lim, pedagogik texnologiyalar, motivatsiya, o'quvchi shaxsi, ta'lim samaradorligi, interfaol o'yinlar.

Аннотация: В данной статье рассматриваются роль и значение интерактивных методов в формировании и развитии интереса к обучению у учащихся начальных классов. Анализируются преимущества использования современных педагогических технологий в повышении качества образования, методы активизации познавательной деятельности учащихся и психологические аспекты интерактивных игр, используемых в учебном процессе. Также даны рекомендации по эффективным формам сотрудничества между учителем и учеником в повышении уровня освоения знаний детьми младшего школьного возраста.

Ключевые слова: Начальное образование, интерактивные методы, интерес к обучению, познавательная активность, современное образование, педагогические технологии, мотивация, личность ученика, эффективность обучения, интерактивные игры.

Abstract: This article highlights the role and importance of interactive methods in forming and developing primary school students' interest in learning. It analyzes the advantages of using modern pedagogical technologies in improving the quality of education, methods of increasing students' cognitive activity, and the psychological aspects of interactive games used in the educational process. Furthermore,

recommendations are provided on effective forms of cooperation between teachers and students to enhance the academic performance of primary school children.

Keywords: Primary education, interactive methods, interest in learning, cognitive activity, modern education, pedagogical technologies, motivation, student personality, educational efficiency, interactive games.

Boshlang'ich ta'lim inson kamolotining poydevori hisoblanib, aynan shu bosqichda bolaning bilish jarayonlari, dunyoqarashi va o'qishga bo'lgan munosabati shakllanadi. Zamonaviy pedagogikaning eng dolzarb masalalaridan biri - kichik maktab yoshidagi o'quvchilarda bilim olishga bo'lgan ichki intilish va qiziqishni uyg'otishdir. Bugungi axborotlashgan jamiyatda an'anaviy ta'lim usullari bolaning diqqatini uzoq vaqt ushlab turish va unda fanga nisbatan barqaror motivatsiyani shakllantirishda ba'zan yetarli bo'lmay qolmoqda. Shu sababli, ta'lim jarayoniga interfaol metodlarni samarali tatbiq etish, darslarni jonli va qiziqarli tashkil etish pedagogik zaruriyatga aylanmoqda.

Interfaol metodlarning mohiyati shundaki, ular o'quvchini faqat tayyor bilimlarni qabul qiluvchi passiv tinglovchidan, jarayonning faol ishtirokchisiga aylantiradi. Kichik maktab yoshidagi bolalarda o'yin faoliyati hali ham yetakchi o'rinlardan birini egallashini inobatga olsak, dars jarayonida turli didaktik o'yinlar, muammoli vaziyatlar va guruhlarda ishlash usullaridan foydalanish kutilgan samarani beradi. Bu usullar orqali bola o'z fikrini erkin bayon qilishni, o'rtoqlari bilan hamkorlikda yechim topishni va mantiqiy mulohaza yuritishni o'rganadi. O'quvchi o'zi izlanib topgan bilimini qadrlaydi, bu esa unda o'qishga nisbatan ijobiy hissiy munosabatni uyg'otadi.

Maqolada asosiy e'tibor boshlang'ich sinf darslarida qo'llaniladigan interfaol texnologiyalarning o'quvchi psixologiyasiga ta'siri va ularning bilim o'zlashtirish darajasini oshirishdagi amaliy ahamiyatiga qaratiladi. Shuningdek, darsning turli bosqichlarida yangi pedagogik vositalardan foydalanish o'quvchining kognitiv qobiliyatlarini qanchalik rivojlantirishi tahlil qilinadi. Ta'limda erkin muhitni yaratish va har bir bolaning individual imkoniyatlarini yuzaga chiqarishda interfaol metodlarning o'rni beqiyosdir. Ushbu tadqiqot dars samaradorligini oshirishni istagan boshlang'ich sinf o'qituvchilari uchun metodik tavsiyalar majmuasi sifatida xizmat qiladi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilish faolligini oshirishda interfaol metodlar shunchaki uslubiy vosita emas, balki ta'lim sifatini kafolatlovchi muhim omildir. Bu yoshdagi bolalarda diqqatning beqarorligi va his-tuyg'ularga beriluvchanlik yuqori bo'lgani sababli, dars jarayonida faqatgina ma'ruza yoki matn bilan ishlash kutilgan natijani bermaydi. Interfaol metodlar esa o'quvchini darsning markaziga olib chiqadi, uni izlanishga, savol berishga va ochiq muloqotga chorlaydi. Bu metodlarning asosiy ustunligi o'quvchida "men tushunapman va bu menga qiziq" degan ichki ishonchni shakllantirishidadir.

Ta'lim amaliyotida keng qo'llaniladigan "Aqliy hujum", "Klaster", "Bumerang" yoki "Sinkveyn" kabi usullar o'quvchilarning mantiqiy fikrlash doirasini kengaytiradi. Masalan, darsning yangi mavzuni tushuntirish bosqichida qo'llaniladigan muammoli vaziyatlar bolani tayyor javobni kutishdan to'xtatib, o'z versiyalarini taklif qilishga majbur qiladi. Bu jarayonda xato qilishdan qo'rqmaslik muhiti yaratiladi, bu esa bolaning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamlaydi. Shuningdek, kichik guruhlarda ishlash orqali

o'quvchilar nafaqat bilim oladilar, balki ijtimoiy moslashuv, jamoada o'z fikrini himoya qilish va boshqalarni tinglash ko'nikmalarini ham egallaydilar.

Interfaol ta'limning yana bir muhim jihati - vizuallik va o'yin elementlarining uyg'unligidir. Kichik maktab yoshidagi o'quvchi dunyoni tasvirlar va harakatlar orqali anglaydi. Shuning uchun rolli o'yinlar yoki multimedia vositalari bilan boyitilgan interfaol darslar mavzuning xotirada uzoq vaqt saqlanib qolishini ta'minlaydi. Masalan, ona tili yoki o'qish darslarida qahramonlar obraziga kirish yoki voqealar rivojini bashorat qilish kabi usullar bolaning tasavvurini boyitadi va unda kitobxonlikka nisbatan kuchli rag'bat uyg'otadi.

O'qituvchining mahorati aynan shu metodlarni darsning maqsadiga qarab to'g'ri tanlay olishida ko'rinadi. Har bir interfaol usul o'quvchining kognitiv jarayonlarini - idrok etish, xotira va nutqni rivojlantirishga xizmat qilishi lozim. Metodlar dars mazmunini murakkablashtirmasdan, aksincha, murakkab tushunchalarni sodda va tushunarli shaklda yetkazishga yordam berishi kerak. Natijada, dars o'quvchi uchun majburiyat emas, balki zavq bag'ishlaydigan intellektual jarayonga aylanadi. Bu esa o'z navbatida ta'lim samaradorligini sifat jihatidan yangi bosqichga ko'taradi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirishda interfaol metodlarning qo'llanilishi zamonaviy ta'lim tizimining ajralmas qismi ekanligi ko'rinib turibdi. Tadqiqotlar va amaliy tahlillar shuni ko'rsatadiki, an'anaviy dars o'tish usullaridan voz kechib, o'quvchini jarayonning markaziga qo'yish orqali fanga nisbatan barqaror motivatsiyani shakllantirish mumkin. Interfaol metodlar nafaqat bilimlarni o'zlashtirish samaradorligini oshiradi, balki o'quvchilarning mantiqiy fikrlash, jamoada ishlash va o'z fikrini mustaqil bayon etish kabi hayotiy ko'nikmalarini ham rivojlantiradi.

Xulosa o'rnida aytish mumkinki, boshlang'ich ta'limda interfaol texnologiyalardan tizimli foydalanish bolaning maktabga bo'lgan ilk ijobiy munosabatini mustahkamlaydi. O'qituvchi tomonidan tanlangan har bir metod o'quvchining yosh xususiyatlariga va darsning maqsadiga mos kelishi, jarayon esa sun'iy emas, balki jonli muloqot asosida qurilishi lozim. Bunday yondashuv ta'lim jarayonini zerikarli majburiyatdan zavqli bilim olish jarayoniga aylantirib, kelajakda intellektual salohiyati yuqori va ijodiy fikrlaydigan shaxsni tarbiyalash uchun mustahkam zamin yaratadi.

Shunday qilib, interfaol ta'lim - bu shunchaki o'yin yoki vaqt o'tkazish usuli emas, balki boshlang'ich sinf o'quvchisini mustaqil bilim olishga o'rgatuvchi eng samarali pedagogik strategiyadir. Darslarda pedagogik mahorat va zamonaviy texnologiyalarning uyg'unlashuvi o'quvchining kognitiv faolligini yangi pog'onaga olib chiqadi va ta'lim sifatini kafolatlaydi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Azizxo'jayeva N.N. Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan, 2006. (n.azixodjayeva@gmail.com)
2. Yo'ldoshev J.G'., Usmonov S.A. Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni amaliyotga joriy etish. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2008. (j.yuldashev.edu@gmail.com)

3. Tolipov O'Q., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent: Fan, 2006. (m.usmonboyeva.ped@gmail.com)
4. G'ulomov A., Ne'matov H. Ona tili ta'limi mazmuni. – Toshkent: O'qituvchi, 1996. (h.nematov.filolog@gmail.com)
5. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Iste'dod, 2008. (r.ishmuhamedov.innov@gmail.com)
6. Ziyomammedov B. Pedagogika va zamonaviy texnologiyalar. – Toshkent: Cho'lpon, 2002. (b.ziyomammedov@gmail.com)
7. Mavlonova R., To'rayeva O., Xoliqberdiyev K. Pedagogika. – Toshkent: O'qituvchi, 2001. (r.mavlonova.ped@gmail.com)